

Miljöplan 2019

Haverdals Golfklubb

Jonas Magnusson
Ordförande

Anders Israelsson
Klubbchef

Stefan Lundh
Banchef

Mikael Vallin
Ordf, Bankkommittén

Innehåll

Miljövision

Övergripande miljömål

Miljöplan

- Delaktighet
- Inköpsrutiner
- Shop/Kansli
- Restaurang
- Förebyggande av gräskador
- Växtnäringstillförsel
- Vattenvård/användning
- Vård av banans naturmarker
- Energianvändning
- Miljörevision

Miljövision

Haverdals Golfklubbs miljövision är att tillhandahålla en golfanläggning av hög standard, garantera ett hållbart nyttjande av naturresurser samt bidra till en hälsosam miljö.

Övergripande miljömål

Haverdals GK övergripande miljömål är enligt följande:

- God bebyggd miljö och god hälsa
- Rika naturmiljöer och levande kulturlandskap (rikt odlingslandskap, levande sjöar och myllrande våtmarker)
- Ingen övergödning och giftfri miljö
- Grundvatten av god kvalitet
- Begränsad klimatpåverkan och frisk luft

God bebyggd miljö och god hälsa¹

”Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en lokalt och globalt god miljö. Natur- och kulturvärden ska tas tillvara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt så att långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas”.

”Att människor mår bra och har god hälsa är en av förutsättningarna för en långsiktigt hållbar utveckling. De hälsoproblem som orsakas av dålig utomhusmiljö är små jämfört med många andra folkhälsoproblem. Miljökvalitetsmålen har dock en tydlig anknytning till målen för folkhälsa.”

Rika naturmiljöer och levande kulturlandskap²

”Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.”

”Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara, och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.”

”Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.”

”Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion skall skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.”

Ingen övergödning och giftfri miljö³

”Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten”.

”Miljön ska vara fri från ämnen och metaller som skapats i eller utvunnits av samhället och som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden”.

¹ Miljömålsrådets årsrapport 2004, ”Miljömålen – när vi dem?”.

² Ibid

³ Ibid

”Kust och skärgård skall ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård skall bedrivas så att en hållbar utveckling främjas.”

Grundvatten av god kvalitet⁴

”Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag”.

Begränsad klimatpåverkan och frisk luft⁵

”Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människors påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras”.

”Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.”

---

⁴ Miljömålsrådets årsrapport 2004, ”Miljömålen – när vi dem?”.

⁵ Ibid

Delaktighet

Detta ska vi göra:	Planeras vara klart år/datum	Ansvarig	Slutfört år/datum
<ul style="list-style-type: none"> • Informera medlemmarna om miljöarbetet på klubbens hemsida. 	Fortlöpande	BK	2008/2012
<ul style="list-style-type: none"> • Informera om växter på lämpliga platser på banan. 		BK	
<ul style="list-style-type: none"> • Genomföra städdag. 	Fortlöpande	BC	
<ul style="list-style-type: none"> • Uppmuntra medlemmarna och personalen till att lämna synpunkter och idéer till ett förbättrat miljöarbete. 	Fortlöpande	Alla	
<ul style="list-style-type: none"> • Upprätta kemikalielista, för att säkerställa användning av miljömärkta produkter. 	Fortlöpande	BC	

Inköpsrutiner

Detta ska vi göra:	Planeras vara klart år/datum	Ansvarig	Slutfört år/datum
<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuerligt följa upp att miljömässiga aspekter vägs in vid inköp samt att miljöpolicyen följs. 	Fortlöpande	Respektive inköpare.	
<ul style="list-style-type: none"> • Kemikalier (rengöringsmedel) ska vara miljömärkta. 	Fortlöpande	Alla	

Shopen/Kansli

Detta ska vi göra:	Planeras vara klart år/datum	Ansvarig	Slutfört år/datum
<ul style="list-style-type: none"> • Emballage ska hanteras på ett miljövänligt sätt. 	Fortlöpande	KC med personal	
<ul style="list-style-type: none"> • Miljövänliga produkter skall i första hand erbjudas. 	Fortlöpande	KC med personal	

Restaurangen

Detta ska vi göra:	Planeras vara klart år/datum	Ansvarig	Slutfört år/datum
• Emballage ska hanteras på ett miljövänligt sätt.	Fortlöpande	Krögaren	
• Energisnåla köksmaskiner prioriteras vid inköp	Fortlöpande	BC & Krögaren	

Förebyggande av gräskador

Detta ska vi göra:	Planeras vara klart år/datum	Ansvarig	Slutfört år/datum
• Noggrant följa forskning och utveckling.	Fortlöpande	BC och BK	

Växtnäringstillförsel

Detta ska vi göra:	Planeras vara klart år/datum	Ansvarig	Slutfört år/datum
• Behovsanpassad gödsling.	Fortlöpande	BC	
• Använda organiskt material som näringskälla.	Fortlöpande	BC	

Vattenvård/användning

Detta ska vi göra:	Planeras vara klart år/datum	Ansvarig	Slutfört år/datum
• Fortsätta med minkfällor.	Sätts ut vid behov	BC	
• Fortsatt bevakning av kommun/Hushållningssällskapet för ev. anläggande av kvävefällor.	Fortlöpande	BC och BK	
• Vattenkvalitet i våra vattendrag	Vid behov	BC och BK	
• Rensa dammar från ytväxtlighet	Fortlöpande	BC	

Vård av banans naturmarker

Detta ska vi göra:	Planeras vara klart år/datum	Ansvarig	Slutfört år/datum
<ul style="list-style-type: none"> Sträva efter att sköta naturmarker enligt rekommendationer i skötselplan. 	Fortlöpande	BC & BK	
<ul style="list-style-type: none"> Sätta upp och sköta fågelholkar. 	Fortlöpande	BC & BK	

Energianvändning

Detta ska vi göra:	Planeras vara klart år/datum	Ansvarig	Slutfört år/datum
<ul style="list-style-type: none"> Nya fordon som inköpes ska fylla minst EU Steg II (renhetskrav och ljud). 	Fortlöpande	BC	
<ul style="list-style-type: none"> Verka för användandet av alltmer miljövänligt bränsle/elfordon. 	Fortlöpande	BC & BK	
<ul style="list-style-type: none"> Belysningsautomatik på utrymmen där sådant går att använda. 	Fortlöpande	BC	
<ul style="list-style-type: none"> Släcka belysning vid arbetstidens slut 	Fortlöpande	Kanslipersonal och banpersonal	
<ul style="list-style-type: none"> Överse möjligheten till att ersätta/komplettera uppvärmningssystem i Maskinhallen. 	2013	BC & BK	2013
<ul style="list-style-type: none"> Överse möjligheten till att ersätta/komplettera uppvärmningssystem i Klubbhus. 	Fortlöpande 2019	BC	Ombyggnation 2019
<ul style="list-style-type: none"> Överse möjligheten att övergå till LED-lampor, för energi-besparing. 	Fortlöpande 2019	Styrelsen & BC	Ombyggnation 2019

Miljörevision

Detta ska vi göra:	Planeras vara klart år/datum	Ansvarig	Slutfört år/datum
<ul style="list-style-type: none"> Kontinuerligt följa upp miljöplanen 	Fortlöpande	BC & BK	
<ul style="list-style-type: none"> Årligen arbeta för att miljöarbetet utvecklas inom klubben. 	Fortlöpande	BC, BK & KC	
<ul style="list-style-type: none"> Informera om miljöarbetet i verksamhetsberättelsen. 	Fortlöpande	BK	

Förklaringar:

BK = Bankkommittén,

BC = Banchef,

KC=Klubbchef,